

tilastotiedotus statistisk rapport

Arkisto

ISSN 0355-2292

Tilastokeskus
Statistikcentralen

1976

Tiedustelut - Förfrågningar

Päiväys - Datum

N:o - Nr

Risto Lättilä
90-645 121/273
Annikki Savolainen
90-645 121/279

13-04-1976

OI 1976:3

POLIISIN JA TULLIN TIETOON TULLEET RIKOKSET,
PÄIHTYNEENÄ SÄILÖÖN OTETUT JA PYSÄKÖINTIVIRHEET
VUOSINA 1974 - 1975

BROTT SOM KOMMIT TILL POLISENS OCH TULLENS
KÄNNEDOM, BERUSADE SOM I AGITS I FÖRVAR OCH
PARKERINGSFEL ÄREN 1974 - 1975

JAKAJA: Valtion painatuskeskus, PL 516 00101 Helsinki 10
Puhelin 90-539011/tilaukset
Käteismyynti, Annankatu 44.

DISTRIBUTÖR: Statens tryckericentral, PB 516 00101 Helsingfors 10
Telefon 90-539011/beställningar
Kontantförsäljning, Annegatan 44.

17476-75/Star Copier 80g/7356

Poliisin ja tullin tietoon tulleilla rikoksilla tarkoitetaan sitä osaa rikollisuudesta, mikä tulee jollakin tavalla näiden viranomaisten tietoon. Suuri määrä rikoksia jää kokonaan rekisteröimättä, koska 1) rikosta ei ilmoiteta teon vähäpätöisyyden vuoksi, 2) asianomistaja ei jostain syystä halua tehdä rikosilmoitusta, 3) rikos jää ainoastaan tekijän tietoon. Törkeät rikokset mm. henkirikokset sekä tulevat poliisin tietoon että ilmiannetaan herkemmin kuin esim. pienet omaisuusrikokset ja lievähköt pahoinpitelyt. Poliisin toiminnan tehokkuudessa on alueellisia eroja, samoin yleisön ilmiantotalttius vaihtelee eri vuosina ja on erilainen maaseudulla kuin kaupungeissa.

Tämä tiedote perustuu rikosten osalta poliisipiirien ja tullikamareiden ilmoittamiin vuositilaston tietoihin vuodelta 1975. Päihtyneenä säilöön otetut sekä pysäköintivirheet ovat neljännestitilastojen mukaiset. Poliisitilastossa rikosten lukumäärät poikkeavat neljännesvuosittaisista ennakkotiedoista (OI 1975:3, 5, 7 ja OI 1976:2), koska vuositilaston lukuihin eivät sisälly rikosilmoitukset, joista vuoden aikana tutkimuksissa on todettu, ettei rikosta ole tapahtunut. Lisäksi tutkimusten aikana on tullut ilmi uusia rikoksia, jotka eivät ole neljännestitilastoissa mukana. Siirtymistä rikostyyppistä toiseen on myöskin tapahtunut tutkimusten edetessä.

Tilastokeskuksen ennakkolaskelmien mukaan poliisin tietoon tulleiden rikosten kokonaismäärä oli vuonna 1975 558 000 eli vajaat 8 prosenttia suurempi kuin edellisellä vuonna. Se merkitsee ilmitulleen rikollisuuden kasvun huomattavaa hidastumista, sillä vuonna 1974 oli nousua runsaat 15 prosenttia. Saman suuntaista kehitystä on havaittavissa myös liikenne-rikoksissa, joita oli yli puolet kaikista rikoksista. Rattijuoppoudet kohosivat koko maassa 8 prosentilla, Turussa 17 prosentilla ja Tampereella peräti 31 prosenttia. Helsingissä oli pientä laskua.

Omaisuusrikosten ryhmässä varkausrikokset muodostivat ylivoimaisesti suurimman rikoslajin. Niitä tuli ilmi kaikkiaan runsaat 101 000, mikä merkitsee 13 prosentin nousua edellisestä vuodesta. Etenkin Helsingissä oli törkeiden varkauksien lisääntyminen huomattavaa, samoin moottoriajoneuvojen anastaminen ja luvaton käyttö. Sen sijaan petokset vähenivät sekä koko maassa että suurimmissa kaupungeissa.

Väkivaltarikosluvut ovat poliisitilaston mukaan edelleen korkeat. Eri-tyistä huomiota herättää tappojen ja murhien lisääntyminen 43:lla tapauksella edellisestä vuodesta. Merkille pantavaa on myöskin näiden rikosten yritysten suuri lukumäärä. Pahoinpitelyrikoksissa, joita tuli v. 1975 poliisin tietoon yli 13 000, on havaittavissa pientä laskua edellisestä vuodesta. Väkivaltarikoksista neljäs osa tehtiin pääkaupungissa.

Näiden ns. perinteisten väkivaltarikosten lisäksi kohdistuu väkivaltaa tai haitantekoa virkatehtäviään suorittaviin poliisimiehiin ja muihin vastaaviin. Edellisvuosien raju kasvu näyttää vuoden 1975 tilaston mukaan olevan laantumassa, ellei sitten ole kyse vain tilapäisestä ilmiöstä. Myöskin omaisuusrikoksiin kuuluviin ryöstöihin liittyy väkivaltaa.

Asiakirjan väärentämissä tuli ilmi viime vuonna 6 700, joista yli puolet pääkaupungissa. Veropetosten huomattava lisääntyminen koko maassa sekä etenkin Tampereella on ilmeisesti seurausta tarkastustoiminnan tehostumisesta.

Tullin tietoon tuli v. 1975 runsaat 2 200 rikosta, joista alkoholipitoisen aineen salakuljetuksia oli ylivoimaisesti eniten eli yli 70 prosenttia.

Lukumääräisesti huomattavan osan kirjatuista tapahtumista muodostavat rikostilastoon kuulumattomat päihtymyksen takia säilöön otetut sekä pysäköintivirheet. Päihtyneitten määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna yli 12 000:lla Helsingin lukujen pysyessä suunnilleen ennallaan.

Sekä kunnalliset valvonta-apulaiset että poliisi antoivat viime vuonna autoilijoille runsaasti maksukehotuksia (260 000); kasvua edellisestä vuodesta oli 18 prosenttia koko maassa ja suurimmissa kaupungeissa keskimäärin 12 prosenttia. Maksumääräyksiä, jotka markkamäärältään ovat puoli-toistakertaisia maksukehotukseen nähden, jouduttiin antamaan 78 000.

Med brott som kommit till polisens eller tullens kännedom avses den del av brottsligheten, som på något sätt kommer till dessa myndigheters kännedom. En stor mängd brott blir aldrig registrerade emedan 1) brottet inte anmäls p.g.a. gärningens ringhet, 2) målsäganden av någon orsak inte vill göra brottsanmälan, 3) brottet förblir okänt för andra än gärningsmannen. Grövre brott, bl.a. brott mot liv, kommer både till polisens kännedom och anges oftare än t.ex. små egendomsbrott och lindrigare misshandelsbrott. Det finns regionala effektivitetsskillnader i polisens verksamhet, likaså varierar allmänhetens benägenhet att göra brottsanmälan under olika år och är annorlunda på landsbygden än i städerna.

Denna rapport baserar sig för brottens del på de uppgifter som polisdistrikten och tullkamrarna meddelat för 1975 års årsstatistik. Berusade som tagits i förvar och parkeringsböter är i enlighet med kvartalsstatistiken. I polisstatistiken skiljer sig antalen brott från de kvartalsvisa förhandsuppgifterna (OI 1975:3, 5, 7 och OI 1976:2), emedan brottsanmälningar som genom undersökningar under året konstaterats vara obefogade såtillvida att inget brott inträffat, inte ingår i årsstatistiken. Därtill har vid brottsundersökningarna framkommit nya brott, som inte finns med i kvartalsstatistiken. Ändringar från en brottstyp till en annan har också inträffat då undersökningarna framskridit.

Enligt statistikcentralens förhandsberäkningar var totalantalet brott som år 1975 kom till polisens kännedom 558 000, eller knappt 8 procent större än föregående år. Det innebär en anmärkningsvärd nedgång i tillväxten av den uppdagade brottsligheten, ty år 1974 var ökningen drygt 15 procent. En utveckling i samma riktning kan märkas också beträffande trafikbrotten, som utgjorde över hälften av alla brott. Rattfyllerifallen ökade i hela landet med 8 procent, i Åbo och Tammerfors med 17 respektive 31 procent. I Helsingfors märktes en liten nedgång.

I klassen egendomsbrott utgjorde tjuvnadsbrotten den avgjort största brottsarten. Drygt 101 000 tjuvnadsbrott uppdagades, vilket innebär en 13 procents ökning sedan föregående år. Speciellt i Helsingfors var ökningen av grova stölder anmärkningsvärd, likaså ökningen av tillgrepp och olovligt bruk av motorfordon. Däremot minskade bedrägerierna såväl i hela landet som i de största städerna.

Antalet våldsbrott är fortfarande stort enligt polisstatistiken. Speciell uppmärksamhet väcker ökningen av dråp och mord med 43 fall sedan föregående år. Anmärkningsvärt är också det stora antalet dråp- och mordförsök. Över 13 000 fall av misshandel kom till polisens kännedom år 1975, vilket innebär en liten nedgång sedan föregående år. En fjärdedel av våldsbrotten begicks i huvudstaden.

Förutom dessa s.k. traditionella våldsbrott utövas våld och förfång mot poliser och andra motsvarande, som utför tjänsteåligganden. Fjolårets våldsamma tillväxt förefaller enligt statistiken för år 1975 att vara i avtagande, såvida det inte bara är fråga om ett tillfälligt fenomen. Även rånen, vilka klassificeras som egendomsbrott, innebär våld.

Senaste år uppdagades 6 700 dokumentförfalskningar, av vilka över hälften i huvudstaden. Den anmärkningsvärda ökningen av skattebedrägerier i hela landet och främst i Tammerfors, är antagligen en följd av effektiverad kontroll.

Till tullens kännedom kom år 1975 drygt 2 200 brott, av vilka de avgjort flesta eller över 70 procent var smuggling av alkoholhaltiga ämnen.

Numerärt sett utgörs den största delen av registreringarna av berusade som tagits i förvar och parkeringsböter, vilka inte hör till brottsstatistiken. Antalet berusade sjönk jämfört med föregående år med över 12 000. I Helsingfors är antalet ungefär som förut.

Bilisterna fick senaste år betalningsuppsmaningar i mängd (260 000) både av de kommunala övervakningsbiträdena och av polisen. Tillväxten sedan föregående år var 18 procent i hela landet och i de största städerna i medeltal 12 procent. 78 000 betalningsförelägganden, som till beloppet är 50 procent större än betalningsanmaningar utfärdades.

Rikos - Brott (RL luku ja § - SL kapital och §)	1975 ^{1) x)}				1974 ¹⁾			
	Koko maa Hela riket	Helsinki Helsing- fors	Turku Åbo	Tampere Tammer- fors	Koko maa Hela riket	Helsinki Helsing- fors	Turku Åbo	Tampere Tammer- fors
I Rikoslakia vastaan tehty rikokset - Brott mot strafflagen	191 710	40 819	10 203	8 158	177 615	40 407	8 961	8 197
A Valtioon tai yhteiskuntaan kohdistuneet rikokset - Brott mot staten eller samhället	26 908	6 777	1 232	2 028	25 785	6 658	1 015	1 817
Valtio- tai maanpetos - Högförräderi eller landsför- räderi - 11;12	-	-	-	-	-	-	-	-
Virkamiehen väkivaltainen vastustaminen - Våldsam motstånd mot tjänsteman - 16:1	1 467	310	101	55	1 499	370	78	41
Haitanteko virkamiehelle - Hindrande av tjänsteman - 16:2	4 528	736	343	274	4 112	720	250	279
Muut 16 lukua vastaan tehty rikokset - Övriga brott mot 16 kap. - 16:3-25	2 507	556	165	115	2 546	591	199	91
Perätön lausuma oikeudessa - Osann utsaga inför domstol - 17:1-3 a	235	11	10	9	235	18	23	12
Perätön lausuma esitutkinnassa - Osann utsaga vid förundersökning - 17:4	242	31	60	11	184	23	16	2
Rauhanrikkominen - Fridsbrott - 24	1 944	310	78	66	1 851	319	88	57
Murhapoltto - Mordbrand - 34:1-4	306	31	5	8	192	14	7	8
Asiakirjan väärentäminen - Förfalskning av handling - 36:3-8	6 705	3 790	234	571	5 944	3 582	123	382
Raharikokset - Myntbrott - 37	22	-	-	-	22	1	1	-
Veropetos - Skattebedrägeri - 38:11	415	22	7	60	335	18	9	9
Tullipetos - Tullförsnilling - 38:11	44	-	4	-	38	3	5	-
Salakuljetus - Smuggling - 38:12	146	2	26	-	120	12	30	-
Virkarikokset - Tjänstebrott - 40	77	10	5	1	65	12	7	-
Politiarikokset - Politiebrott - 42; 43:4, 7, 8; 44:1, 4-13, 15, 18-24, 26, 27	7 570	899	178	834	7 937	899	149	903
Muut valtioon tai yhteiskuntaan kohdistuneet rikokset - Övriga brott mot staten eller samhället - 10:13;14; 15; 17:5, 7-9; 18; 19; 26: 34:5-16, 18-20; 36:9-12, 38:13, 14	700	69	16	24	705	76	30	33
B Yksilöön kohdistuneet rikokset (muut paitsi omai- suusrikokset) - Brott mot individen (övriga utom egendomsbrott)	17 489	3 868	909	697	18 002	4 181	933	851
Tappo - Dråp - 21:1	108	16	1	1	74	15	-	2
Murha - Mord - 21:2	37	5	1	1	28	2	3	-
Tapon tai murhan yritys - Försök till dråp eller mord - 21:1, 2	111	23	4	4	124	45	2	3
Lapsentappo - Barnadråp - 21:4	3	-	-	-	3	-	-	-
Pahoinpitely - Misshandel - 21:5	8 952	2 475	583	356	9 109	2 589	558	464
Törkeä pahoinpitely - Grov misshandel - 21:6	1 099	261	21	40	1 056	268	28	67
Lievä pahoinpitely - Lindrig misshandel - 21:7	3 066	423	157	127	3 491	437	171	114
Tappelu - Slagsmål - 21:8	24	1	-	-	24	-	-	-
Kuolemantuottamus - Vållande till annans död - 21:9	458	38	6	17	411	48	4	21
Ruumiinvamman tai sairauden tuottamus - Vållande av kroppsskade eller sjukdom - 21:10	1 670	247	51	105	1 755	356	74	104
Sikiön lähettäminen - Fosterfördrivning - 22:5, 6	1	-	-	-	5	-	-	-
Väkisinmakaaminen - Våldtäkt - 20:1	375	74	8	8	345	52	13	15
Lapsen kohdistuva haureus - Otukt med barn - 20:3	138	28	4	1	98	9	8	6
Muut siveellisyysrikokset - Övriga sedlighetsbrott - 20:2, 4-9	252	39	20	10	260	30	28	9
Muut yksilöön kohdistuneet rikokset - Övriga brott mot individen - 21:3, 11-13; 25:1-2, 7-13; 27	1 195	238	53	27	1 219	330	44	46

1) Lukuihin eivät sisälly rikosilmoitukset, joista vuoden aikana on todettu, ettei rikosta ole tapahtunut.
I talen ingår brottsanmälningar om vilka under året konstaterats att brott inte begåtts.

x) Ennakkotieto - Preliminär uppgift

Rikos - Brott (RL luku ja § - SL kapital och §)	1975 ^{1) x)}				1974 ¹⁾			
	Koko maa Hela riket	Helsinki Helsing- fors	Turku Åbo	Tampere Tammer- fors	Koko maa Hela riket	Helsinki Helsing- fors	Turku Åbo	Tampere Tammer- fors
C Omaisuusrikokset - Egendomsbrott	147 313	30 174	8 062	5 433	133 828	29 568	7 013	5 529
Varkaus - Stöld - 28:1	72 203	14 548	3 621	2 958	63 450	14 340	2 803	2 568
Törkeä varkaus - Grov stöld - 28:2	4 942	2 126	144	116	4 166	1 707	144	89
Näpistys - Snatteri - 28:3	20 686	3 235	1 645	562	18 965	3 119	1 487	684
Moottoriajoneuvon anastaminen - Tillgrepp av motor- fordon - 28:1-2	3 251	1 071	-	124	2 861	915	-	81
Kavallus - Förskingring - 29:1	956	197	30	60	975	179	46	44
Törkeä kavallus - Grov förskingring - 29:2	151	23	2	-	58	10	-	3
Lievä kavallus - Lindrig förskingring - 29:3	181	7	7	5	183	10	8	3
Ryöstö - Rån - 31:1	1 776	446	135	105	1 631	375	135	116
Törkeä ryöstö - Grov rån - 31:2	83	31	1	3	105	46	2	2
Ryöstämnen - Rån - 31:3	109	29	5	2	103	36	4	-
Kiristäminen - Utpressning - 31:4	150	46	18	2	158	54	9	4
Varastetun tavaran kätkeminen - Döljande av tjuvgods- - 32:1, 3	2 685	1 090	214	84	2 036	656	122	61
Omaisuiden vahingoittaminen - Skadegörelse å egen- dom - 35	18 420	2 849	593	300	18 192	3 154	483	387
Petos - Bedrägeri - 36:1	6 469	2 467	200	333	6 558	2 978	260	228
Lievä petos - Lindrigt bedrägeri - 36:1 a	2 619	719	75	314	2 957	780	37	752
Moottoriajoneuvon luvaton käyttö - Olovligt bruk av motorfordon - 38:6 a	8 165	1 002	672	378	7 183	771	705	428
Konkurssirikos - Konkursbrott - 39	34	3	2	3	18	3	1	1
Muut omaisuusrikokset - Övriga egendomsbrott - 29:4; 30; 32:4-6; 33; 36:2; 38:1-10	4 433	285	698	84	4 229	435	767	78
II Muut rikokset - Övriga brott²⁾	76 024	35 505	4 700	2 809	70 663	29 602	3 962	1 626
Alkoholipitoisen aineen luvaton valmistus Olovlig tillverkning av alkoholhaltigt ämne	453	20	19	25	592	97	36	20
Alkoholipitoisen aineen luvaton myynti - Olovlig försäljning av alkoholhaltigt ämne	11 888	9 657	863	439	4 986	2 795	539	530
Alkoholipitoisen aineen luvaton maahantuonti - Olovlig införsel av alkoholhaltigt ämne	191	-	-	-	239	1	-	-
Alkoholipitoisen aineen luvaton hallussapito ja kulje- tus - Olovligt innehav och olovlig transport av alkoholhaltigt ämne	3 133	302	100	65	3 610	351	213	55
Alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla - Intagande av alkoholhaltigt ämne på allmän plats	8 612	2 378	1 465	1 054	10 140	2 983	1 838	573
Muut alkoholilakirikokset - Övriga brott mot alkohol- lagen	277	18	4	4	330	15	35	1
Huumausainelain ja -asetuksen rikkominen - Brott mot lagen och förordningen om narkotiska ämnen	19 695	18 501	605	153	21 173	18 037	785	79
Julkisista huvittelaisuuksista annetun lain 19 §:n rikko- minen - Brott mot 19 §:n lagen om offentliga nöjестillställningar	9 777	71	29	8	10 502	123	33	9
Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset - Brott mot övriga lagar och förordningar	21 998	4 558	1 615	1 061	19 091	5 200	483	359
I - II Kaikkiaan - Inalles	267 734	76 324	14 903	10 967	248 278	70 009	12 923	9 823
III Liikenneirikokset - Trafikbrott	290 359	33 516	15 248	8 280	269 505	34 997	12 362	8 039
Ajaminen juopuneena taikka alkoholin tai muun huumausaineen vaikutuksen alaisena - Körning drucken eller påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel								
a moottoriajoneuvolla (TLL 8 ¹ §) - med motorfor- don (VTL 8 ¹ §)	17 918	1 638	758	684	16 558	1 729	648	521
b muulla kulkuvälineellä (TLL 8 b §) - med annat fortskaffningsmedel (VTL 8 b §)	1 070	62	54	23	1 163	72	44	26

2) Pl. liikenneirikokset
Exkl. trafikbrott

Rikos - Brott (RL luku ja § - SL kapital och §)	1975 ^{1) x)}				1974 ¹⁾			
	Koko maa Hela riket	Helsinki Helsing- fors	Turku Åbo	Tampere Tammer- fors	Koko maa Hela riket	Helsinki Helsing- fors	Turku Åbo	Tampere Tammer- fors
Muut liikennerikokset moottoriajoneuvolla ²⁾ Övriga trafikbrott med motorfordon	180 373	22 162	11 811	5 077	158 826	22 355	9 419	4 710
Muu moottoriajoneuvoja koskevien määräysten rikkominen - Annan överträdelse av föreskrifterna om motorfordonstrafik	81 415	9 175	2 454	2 250	82 761	10 304	2 075	2 577
Liikennerikokset muilla ajoneuvoilla (myös jalankulkijat) - Trafikbrott med övriga kommunikationsmedel (också fotgängare)	9 583	479	171	246	10 197	537	176	205
Kaikkiaan - Inalles	558 093	109 840	30 151	19 247	517 783	105 006	25 285	17 862
Tullin tietoon tulleet rikokset - Brott som kommit till tullens kännedom	2 262	510	215	13	1 930	455	203	1
Tullisinetin murto - Brytande av tullsigill - 16; TL 148 ¹⁾	48	19	2	9	39	9	10	1
Tullipetos - Tullförsvinnning - 38:11	379	54	25	1	343	36	30	-
Salakuljetus - Smuggling - 38:12	95	13	18	1	116	55	16	-
Salakuljetettuun tavarahan ryhtyminen - Olovlig befattning med smuggelgods - 38:13, 14	10	1	-	-	14	8	1	-
Alkoholipitoisen aineen salakuljetus - Smuggling av alkoholhaltigt ämne	1 630	393	143	1	1 357	327	134	-
Huumausaineen salakuljetus - Smuggling av narkotika	14	2	2	-	16	5	3	-
Muut tullirikokset - Övriga tullbrott	86	28	25	1	45	15	9	-
Päihtyneenä säilöön otetut - Berusade som tagits i förvar	276 206	71 761	14 631	15 244	288 227	71 356	15 051	16 879
Pysäköintivirheet - Parkeringsfel (248/70)								
a Paikkakunnat, joilla on kunnallinen valvonta - Orter med kommunal övervakning³⁾								
Annetut maksukehotukset - Utfärdade betalningsanmaningar	237 613	130 894	14 042	25 283	199 516	118 039	12 963	21 768
Niistä poliisin antamia - Därav utfärdade av polisen	28 097	14 001	3 476	2 932	23 813	11 081	3 697	2 079
Annetut maksumääräykset - Utfärdade betalningsförelägganden	73 405	40 675	4 117	8 154	59 251	35 413	3 484	6 847
Ulosottoon menneet maksumääräykset - Betalningsförelägganden som gått till utmätning	14 962	9 821	636	1 394	14 160	9 902	679	686
Siirto- ja säilytyskustannuksiin kohdistuvat maksumääräykset - Betalningsförelägganden som hänförs till flyttnings- och förvaringskostnader	163	149	-	3	46	37	-	5
b Paikkakunnat, joilla ei ole kunnallista valvontaa - Orter utan kommunal övervakning⁴⁾								
Annetut maksukehotukset - Utfärdade betalningsanmaningar	22 601				21 186			
Annetut maksumääräykset - Utfärdade betalningsförelägganden	4 600				4 108			
Siirto- ja säilytyskustannuksiin kohdistuvat maksumääräykset - Betalningsförelägganden som hänförs till flyttnings- och förvaringskostnader	9				1			

3) Kunnallinen pysäköintivalvonta oli vuoden 1975 alussa seuraavilla paikkakunnilla: Helsinki, Espoo, Hyvinkää, Hämeenlinna, Imatra, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Oulu, Pori, Seinäjoki, Tampere, Turku ja Vaasa sekä Kokkola alkaen 01.06.1975. Kommunale parkeringsövervakning fanns i början av år 1975 på följande orter: Helsingfors, Esbo, Hyvinge, Tavastehus, Imatra, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Uleåborg, Björneborg, Seinäjoki, Tammerfors, Åbo och Vasa samt Gamlakarleby fr.o.m. 01.06.1975.

4) Tietoja ulosottoon menneistä maksumääräyksistä ei ole kerätty. Uppgifter om betalningsförelägganden som gått till utmätning har inte insamlats.